

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71»

COM(2005) 676 τελικό — 2005/0258 (COD)

(2006/C 325/12)

Στις 14 Φεβρουαρίου 2006, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 7 Νοεμβρίου 2006 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO.

Κατά την 431^η σύνοδο ολομέλειάς της, της 13^{ης} και 14^{ης} Δεκεμβρίου 2006 (συνεδρίαση της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2006), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 140 ψήφους υπέρ, καμία κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα

1.1 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συμφωνεί με την πρόταση να τροποποιηθεί ο κανονισμός αριθ. 1408/71 και ελπίζει ότι ετούτη θα είναι μία από τις τελευταίες τροποποιήσεις (εάν όχι η τελευταία) για την οποία πρέπει να εκδώσει γνωμοδότηση. Με τον τρόπο αυτό, θα τεθεί πλήρως σε ισχύ ο κανονισμός αριθ. 883/2004, μόλις το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν τον νέο κανονισμό εφαρμογής που πρόκειται να αντικαταστήσει τον κανονισμό αριθ. 574/72.

1.2 Επομένως, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και το Κοινοβούλιο να βελτιώσουν τη διαδικασία υιοθέτησης του κανονισμού ώστε να καταστεί αποδοτικότερη από εκείνη που ακολουθήθηκε για τον νέο κανονισμό αριθ. 883/2004. Αυτή θα ήταν η καλύτερη συμβολή των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων στο Ευρωπαϊκό Έτος Κινητικότητα των Εργαζομένων.

2. Εισαγωγή

2.1 Από την έναρξη ισχύος τους, οι κανονισμοί αριθ. 1408/71 και 574/72 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας έχουν τροποποιηθεί διαδοχικά, προκειμένου να λάβουν υπόψη τις αλλαγές στη νομοθεσία των κρατών μελών και τις διάφορες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σε υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης.

2.2 Με τις τροποποιήσεις αυτές, ενημερώνεται το σύστημα συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης σε επίπεδο ΕΕ, έτσι ώστε να μην χιτώνται τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης των ευρωπαίων πολιτών που μετακινούνται εντός των συνόρων της ΕΕ, εφόσον ασκούν ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι η ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση.

2.3 Η κυριότερη τροποποίηση που επήλθε στο πλαίσιο του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν αποτέλεσμα του κανονισμού αριθ. 883/2004 ⁽¹⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Ο εν λόγω κανονισμός, που αντικαθιστά τον κανονισμό αριθ. 1408/71, δεν έχει αρχίσει ακόμα να εφαρμόζεται, εν αναμονή της έγκρισης του αντίστοιχου κανονισμού εφαρμογής, που με τη σειρά του θα αντικαταστήσει τον σημερινό κανονισμό αριθ. 574/72. Έχει ήδη ξεκινήσει η νομοθετική διαδικασία για την πρόταση κανονισμού περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού αριθ. 883/2004 ⁽²⁾ και η ΕΟΚΕ υιοθέτησε πρόσφατα γνωμοδότηση για τη σχετική πρόταση ⁽³⁾.

2.4 Η ΕΟΚΕ έχει ήδη καταρτίσει γνωμοδότηση σχετικά με τον κανονισμό συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ⁽⁴⁾.

3. Περιεχόμενο της πρότασης

3.1 Η πρόταση που υποβάλλεται για εξέταση από την ΕΟΚΕ αφορά την ενημέρωση των παραρτημάτων του κανονισμού αριθ. 1408/71, προκειμένου να ενσωματωθούν οι αλλαγές των διάφορων εθνικών νομοθεσιών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται η διευκόλυνση της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

3.2 Σε αυτήν την περίπτωση, και στο κείμενο της Επιτροπής, δεν προτείνεται καμία τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 574/72.

3.3 Προκειμένου να απλοποιηθεί το έγγραφο εργασίας, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις, λόγω του πολύ διαφορετικού χαρακτήρα τους, θα εξεταστούν στο κεφάλαιο «Ειδικές παρατηρήσεις».

⁽¹⁾ ΕΕ L 166 της 30.04.04.

⁽²⁾ COM(2006) 16 τελικό.

⁽³⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας» (Εισηγητής: ο κ. Greif), CESE 1371/2006.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 75 της 15.02.2000. Εισηγητής: ο κ. Rodríguez García-Caro.

4. Γενικές παρατηρήσεις

4.1 Σε γενικές γραμμές, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση, δεδομένου ότι οι αλλαγές οφείλονται στη βούληση των κρατών μελών να νομοθετήσουν για το θέμα. Οποιαδήποτε αλλαγή στον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στην ΕΕ είναι ευπρόσδεκτη, εφόσον ευνοεί τους πολίτες της Ένωσης και απλουστεύει και βελτιώνει τις σχέσεις τους με τις διάφορες δημόσιες αρχές, στις οποίες πρέπει να απευθυνθούν για την εφαρμογή των δικαιωμάτων τους.

4.2 Παρότι έχει ξεκινήσει η νομοθετική διαδικασία για την υιοθέτηση του κανονισμού εφαρμογής του κανονισμού αριθ. 883/2004, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι συνεχίζουν να είναι επίκαιρες οι γενικές παρατηρήσεις που διατύπωσε στη γνωμοδότηση της σχετικά με άλλες μερικές τροποποιήσεις των κανονισμών αριθ. 1408/71 και 574/72 (γνωμοδότηση που υιοθετήθηκε στη σύνοδο ολομέλειας της ΕΟΚΕ της 28^{ης} και 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2005) ⁽³⁾. Οι εν λόγω παρατηρήσεις παραμένουν επίκαιρες και έγκυρες.

4.3 Η υπό εξέταση πρόταση τροποποίησης έχει τίτλο «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71».

4.4 Το άρθρο 1 της πρότασης εξηγεί ότι τα διάφορα παραρτήματα του κανονισμού αριθ. 1408/71 τροποποιούνται, αλλά δεν γίνεται καμία αναφορά στον κανονισμό αριθ. 574/72. Για τον λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ προτείνει να διορθωθεί ο τίτλος της πρότασης ώστε να προσαρμοστεί στο περιεχόμενό του και να διαγραφεί η αναφορά στον κανονισμό αριθ. 574/72.

5. Ειδικές παρατηρήσεις

5.1 Το άρθρο 1 της πρότασης τροποποιεί τα παραρτήματα I, II, III, IV και VI του κανονισμού αριθ. 1408/71.

5.2 Προκειμένου να ενσωματωθούν οι αλλαγές στους νόμους σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση και με τις εισφορές στη Σουηδία, τροποποιείται το παράρτημα I, τμήμα I, το οποίο καθορίζει τους όρους «μισθωτοί» και «μη μισθωτοί».

5.3 Εξατίας των αλλαγών στον νέο νόμο σχετικά με την ασφάλιση υγείας στις Κάτω Χώρες, τροποποιείται το τμήμα II του παραρτήματος I που αναφέρεται στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού σε ό,τι αφορά την έννοια του «μέλους της οικογενείας». Στην περίπτωση αυτή, περιλαμβάνει τον σύζυγο, τον καταχωρημένο σύντροφο και τα παιδιά κάτω των 18 ετών.

5.4 Λόγω των διαφόρων τροποποιήσεων της νομοθεσίας σχετικά με τις κοινωνικές συντάξεις στη Λιθουανία και τη Σλοβακία, τροποποιείται το παράρτημα IIa όσον αφορά τις ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές. Όσον αφορά τη Λιθουανία, τροποποιείται το παράρτημα για να λάβει υπόψη τις τροποποιήσεις της εθνικής νομοθεσίας, ενώ στην περίπτωση της Σλοβακίας, η νομοθεσία ρυθμίζεται και το επίδομα διατηρείται μόνο για εκείνους που έχουν κεκτημένα δικαιώματα.

5.5 Τροποποιείται το μέρος Α του παραρτήματος III που αφορά τις διατάξεις συμβάσεων κοινωνικής ασφάλισης που συνεχίζουν να ισχύουν, με την εξάλειψη της αναφοράς που γίνεται στο σημείο 187 της Γενικής Συνθήκης μεταξύ Ιταλίας και Κάτω Χωρών.

5.6 Τροποποιείται το τμήμα Α του παραρτήματος IV σχετικά με τις νομοθεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 37, παρ. 1, σύμφωνα με τις οποίες το ποσό των παροχών αναπηρίας είναι ανεξάρτητο από τη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης. Τροποποιείται το περιεχόμενο του τμήματος Α που αφορά τη Σλοβακία, ως αποτέλεσμα του συνυπολογισμού στην εθνική νομοθεσία.

5.7 Λόγω της τροποποίησης της ισπανικής νομοθεσίας, τροποποιείται το μέρος Β του παραρτήματος IV, το οποίο αναφέρεται στα ειδικά συστήματα για τους μη μισθωτούς εργαζομένους στους οποίους εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις για τον συνυπολογισμό των ασφαλιστικών περιόδων που έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος.

5.8 Τροποποιείται το μέρος Γ του παραρτήματος IV, που αφορά τη Σλοβακία και τη Σουηδία. Το παράρτημα αυτό αναφέρει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να εξαλειφθεί ο διπλός υπολογισμός του επιδόματος, διότι τα αποτελέσματα θα είναι τα ίδια. Όσον αφορά τη Σλοβακία, η τροποποίηση αναφέρεται στη σύνταξη του επιζώντος και όσον αφορά τη Σουηδία, αναφέρεται τον υπολογισμό της ελάχιστης εγγυημένης σύνταξης ανάλογα με τις περιόδους κατοικίας στη χώρα αυτή.

5.9 Λόγω τροποποίησης της νομοθεσίας της Σουηδίας, τροποποιείται το μέρος Δ του παραρτήματος IV, σχετικά με τις παροχές και τις συμφωνίες για την σώρευση παροχών του ίδιου χαρακτήρα που δικαιούται κανείς, βάσει της νομοθεσίας, σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Προστίθεται επίσης η διμερής συμφωνία μεταξύ Φινλανδίας και Λουξεμβούργου.

5.10 Παρομοίως, τροποποιείται το παράρτημα VI σχετικά με τις ειδικές διαδικασίες εφαρμογής των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών. Προστίθενται τροποποιήσεις στα τμήματα που αφορούν τα ακόλουθα κράτη μέλη:

— Εσθονία: προστίθενται οι κανόνες υπολογισμού της γονικής παροχής

— Κάτω Χώρες: ενσωματώνεται η έναρξη ισχύος της μεταρρύθμισης υγειονομικής περιθαλψής που πραγματοποιήθηκε φέτος

— Φινλανδία: ενσωματώνονται οι τροποποιήσεις της φινλανδικής νομοθεσίας για τις επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές

— Σουηδία: ενσωματώνεται η νέα νομοθεσία σχετικά με τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής ασφάλισης και των συντάξεων.

⁽³⁾ EE C 24 της 31.01.2006. Εισηγητής: ο κ. Rodríguez García-Caro.

5.11 Οι τροποποιήσεις που ενσωματώθηκαν στα διάφορα παραρτήματα του κανονισμού αριθ. 1408/71 προέρχονται ουσιαστικά από την αλλαγή της νομοθεσίας στα κράτη μέλη. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επικροτεί κάθε αλλαγή που βελτιώνει τις παροχές προς τους πολίτες της ΕΕ.

5.12 Ωστόσο, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η πληθώρα παραρτημάτων και εξειδικευμένων περιπτώσεων στους κανονισμούς αριθ. 1408/71 και 883/2004 δεν είναι ο καλύτερος τρόπος απλοποίησης των διατάξεων για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Στόχοι του κανονισμού αριθ. 883/2004 ήταν η βελτίωση και η απλοποίηση και η ΕΟΚΕ επιθυμεί να ακολουθηθεί η κατεύθυνση αυτή.

5.13 Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 883/2004 προκειμένου να καθορισθεί το περιεχόμενο του παραρτήματος XI ⁽⁶⁾. Αυτό το παράρτημα αντιστοιχεί στο παράρτημα VI του κανονισμού αριθ. 1408/71. Η ΕΟΚΕ

διαπιστώνει ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ των δύο παραρτημάτων όσον αφορά το τμήμα «ΚΓ. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ» που αναφέρεται στο σημείο 5.10 της παρούσας γνωμοδότησης.

5.14 Στο άρθρο 6, παρ. 1, στοιχείο γ) του παραρτήματος της πρότασης κανονισμού για την οποία εξέδωσε γνωμοδότηση η ΕΟΚΕ, αναφέρεται ό,τι «... όταν ένα άτομο έχει περιόδους ασφάλισης κλάδου συντάξεων βάσει απασχόλησης σε άλλο κράτος μέλος ...». Ωστόσο, στο τμήμα «ΚΓ. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ» του παραρτήματος XI που περιλαμβάνεται στην πρόταση κανονισμού που τροποποιεί τον κανονισμό αριθ. 883/2004 αναφέρονται τα εξής: «...όταν ένα άτομο έχει περιόδους ασφάλισης κλάδου συντάξεων βάσει μισθωτής ή μη μισθωτής δραστηριότητας σε άλλο κράτος μέλος...».

5.15 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι, εφόσον πρόκειται για το ίδιο ζήτημα, η διατύπωση πρέπει να είναι η ίδια και στα δύο κείμενα.

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2006

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

⁽⁶⁾ COM(2006) 7 τελικό, SOC/238.«Συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης — Παράρτημα XI»Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ υπό εκπόνηση, Εισηγητής: ο κ. Greif.